Lietas Nr. C20198513

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2013.gada 30.oktobrī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Indra Pelnēna

ar sekretāri Kristiānu Sēlieti

piedaloties atbildētājam /pers. A/

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu **SIA „Aizdevums.LV"** pārstāvja iesniegto prasību pret **/pers. A/** par parāda un līgumsoda piedziņu.

Tiesas sēdē tiesa

k o n s t a t ē j a :

SIA „Aizdevums.LV pārstāvis 2013.gada 21.janvārī iesniedzis tiesā prasību pret /pers. A/ par Ls 948,16, kā arī tiesāšanās izdevumu piedziņu no atbildētāja, lūdzot noteikt prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos procentus no neatmaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 11.septembrī prasītājs (līdz 2009.gada 2.aprīlim tās nosaukums SIA „Nelss Līzings") noslēgusi ar /pers. A/ Kreditēšanas līgumu Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu Ls 500, ko atbildētājs apņēmies atmaksāt prasītājam 36 mēnešu laikā, t.i., līdz 2011.gada 28.septembrim, veicot pamatsummas atmaksu saskaņā ar maksājumu grafiku, ik mēnesi par aizdevuma lietošanu maksājot arī procentus pēc likmes 2,90 % no atlikušās aizdevuma summas, kopā veicot maksājumus Ls 25,62 apmērā mēnesī. Pielīgts maksāt līgumsodu – par maksājumu kavējumu 0,5 % apmērā no kavētā maksājuma summas par katru kavējuma dienu. Sākotnēji aizņēmējs saistības pildījis, bet, kopš 2010.gada augusta pārtraucis to darīt. Prasītājs vairākkārtīgi sūtījis aizņēmējam atgādinājumus par nepieciešamību pildīt saistības, vērsies tiesā ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā, tomēr nesekmīgi, tādēļ SIA „Aizdevums.LV" cēlis prasību tiesā.

Atbildētājs nav samaksājis Ls 556,12, ko veidi neatmaksātā aizdevuma pamatsumma un komisijas atlīdzība par aizdevuma piešķiršanu Ls 392,04, kā arī aizdevuma lietošanas procenti par periodu no 28.10.2008. līdz 28.09.2011. Ls 164,08.

Saskaņā ar aizdevuma līgumu prasītājs aprēķinājis līgumsodu par samaksas kavējumu laikā no 2008.gada 28.decembra līdz 2013.gada 11.janvārim Ls 392,04. Prasītājsa lūdzis piedzīt no aizņēmēja galveno parādu Ls 392,04, nolīgtos procentus Ls 164,08, līgumsodu Ls 392,04, tiesāšanās izdevumus. Lūdz atzīt prasītājam tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos un līgumiskos procentus no parāda pamatsummas līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1934., 1943., 1698., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756.pantu.

Prasība celta Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā, kā maza apmēra prasība. Prasītāja pārstāvis norādījis, ka nevēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē (lietas 6.lapa).

Atbildētājs sniedzis paskaidrojumus Civilprocesa likuma 250.^{23} panta kārtībā, norāda, ka neatzīst līgumsoda piedziņas prasību, jo prasītājs nav sazinājies ar atbildētāju trīs gadus, ir samaksājis prasītājam Ls 380,05. Lūdz atlikt parāda samaksu uz 19 mēnešiem, jo uz doto brīdi maksā saistību /Nosaukums A/ pēc tiesas nolēmuma lietā C20-2873/10 2011. Vēlas uzklausīšanu tiesas sēdē (lietas 23.-26.lapa).

Tiesas sēdē *prasītāja pārstāvis nepiedalījās,* lūdz lietu izskatīt bez pārstāvja piedalīšanās (lietas 46.lapa).

Tiesas sēdē atbildētājs */pers. A/* prasību atzina daļēji, neatzina līgumsoda piedziņu Ls 392,04 apmērā, jo prasītājs ilgstoši nav sazinājies ar viņu un parādu piedzinis. Paskaidroja, ka ir samaksājis Ls 380,05, par ko var uzrādīt maksājumu kvītis. Parādu nav samaksājis, jo bijusi slikta veselība, pārcietis vairākus insultus, uz šo brīdi ir otrās grupas invalīds. Lūdz noteikt, ka minētā sprieduma

izpildei ir maksājami ne vairāk kā Ls 20 ik mēnesi līdz laikam, kamēr viņš izpildīs saistības pret /Nosaukums A/, kas arī ir piedzītas ar tiesas spriedumu. Šo saistību izpilde beigsies, apmēram, pēc gada. Palikuši apmēram Ls 650, katru mēnesi jāmaksā Ls 50.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta 1.daļas nosacījumiem, lieta izskatāma pēc būtības bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās, jo par lietas izskatīšanu ir paziņots likumā noteiktā kārtībā, nav konstatēti Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā paredzētie apstākļi lietas izskatīšanas atlikšanai.

Uzklausījusi atbildētāja paskaidrojumus, novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa konstatē, ka prasība par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā nav strīdu, ka 2008.gada 11.septembrī prasītājs (līdz 2009.gada 2.aprīlim tās nosaukums SIA /Nosaukums A/) noslēgusi ar /pers. A/ kreditēšanas līgumu Nr. /nosaukums/, saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu Ls 500, ko atbildētājs apņēmies atmaksāt prasītājam 36 mēnešu laikā, t.i., līdz 2011.gada 28.septembrim, veicot pamatsummas atmaksu saskaņā ar maksājumu grafiku, ik mēnesi par aizdevuma lietošanu maksājot arī procentus pēc likmes 2,90 % no atlikušās aizdevuma summas, kopā veicot maksājumus Ls 25,62 apmērā mēnesī (lietas 11.-14.lapa).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošanu īpašumā ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1943.pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tā pati summa, kādu viņš aizņēmies.

Tiesa nav ieguvusi pierādījumus, ka parāda samaksa būtu veikta, atbildētājs neapstrīdēja parāda summu un prasību šinī daļā atzina, un prasība par Ls 392,04 piedziņu ir apmierināma (lietas 14.lapa).

Procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu (Civillikuma 1946.pants).

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem saprotama tā atlīdzība, kura dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1764.pantu visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties.

Puses vienojušās, ka atbildētājs ik mēnesi par aizdevuma lietošanu maksās arī procentus pēc likmes 2,90 % no atlikušās aizdevuma summas, šos maksājumus atbildētājs nav veicis un prasību neapstrīdēja, tāpēc tā ir apmierināma Ls 164,08 apmērā (lietas 14.lapa).

Civillikuma 1716. pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Minētā likuma 1720.panta 1.punktā paredzēts, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts.

Pamatojoties uz kredīta līguma kopējo noteikumu 5.1.punktu, prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt līgumsodu (kavējuma naudu) par laika periodu no 2008.gada 28.decembra līdz 2013.gada 11.janvārim 0,5 % dienā par katru maksājuma kavējuma dienu un lūdz to piedzīt Ls 392,04 apmērā (lietas 4., 14.lapa).

Atbildētājs prasību daļā par līgumsoda piedziņu neatzina, norādot, ka prasītājs ir nepamatoti vilcinājies ar parāda piedziņu, līdz ar to, procentu apmērs ir nesamērīgi liels.

Tiesiskās attiecības darījumos, kur viens no līgumslēdzējiem ir patērētājs, regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Līdz ar to, Civillikuma un Civilprocesa likuma normas atzīstamas par vispārējām attiecībā pret Patērētāju tiesību aizsardzības likuma tiesību normām, kas regulē to pašu tiesisko attiecību aspektu. Kritērijs darījuma atzīšanai par tādu, kas pakļauts patērētāju tiesību tiesiskajam regulējumam, ir līguma subjekts - patērētājs (fiziska persona, kas neizmanto preci vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai), nevis sniegtā pakalpojuma vai pirkuma veids.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punkta noteikumiem patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Savukārt, 6.panta trešās daļas 4.punkts nosaka, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgu noteikumu uzskatāms tāds, kas, neņemot vērā faktiskos apstākļus, uzliek patērētājam nesamērīgu līgumsodu.

Prasītājs līgumsodu (nokavējuma naudu) aprēķinājis par vairāk kā četriem gadiem (no 28.12.2008. līdz 11.01.2013.), kas neatbilst Civillikuma 1.pantam par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības, jo prasītājam bija tiesības vērsties tiesā savlaicīgāk, lai piedzītu nesamaksāto parādu.

Pie šādiem apstākļiem prasība par līgumsoda (kavējuma naudas) piedziņu Ls 392,04 apmērā nav pamatota un neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likumam, jo Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības pēc būtības ir

saistāms ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību.

Iepriekš minētie apstākļi ir pamats aprēķinātā līgumsoda par ikmēneša maksājumu kavējumu samazināšanai, kas, tiesas ieskatā, nosakāmi sekojošā apmērā: 30 % no parāda pamatsummas (Ls 392,04), kas sastāda Ls 117,61.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Civillikuma 1756.pants paredz, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta ceturto daļu procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas (Ls 392,04), nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot parāda summu.

Tiesa atzīst, ka ir pamats apmierināt atbildētāja lūgumu Civilprocesa 206.panta kārtībā un noteikt, ka minētās saistības izpildei līdz 2014.gada decembrim maksājami Ls 20 mēnesī, jo tiesa konstatējusi, ka ar Liepājas tiesas 2011.gada 20.decembra spriedumu no atbildētāja par labu AS /Nosaukums A/ piedzīti Ls 1338,46 (lietas 47.-48.lapa). Atbildētājs ar banku ir vienojies par sprieduma labprātīgu izpildi un minēto saistību dzēšanai ik mēnesi maksā Ls 50, puse parāda summas ir samaksāta (lietas 49..lapa). Atbildētājs ir otrās grupas invalīds, viņa pensija sastāda Ls 328,71, no kuriem Ls 50 tiek samaksāti saistību dzēšanai bankai. Nekustamie īpašumi atbildētājam nepieder, vērtīga kustama manta nav reģistrēta (lietas 28.,50.-52.lapa). Tiesa uzskata, ka pie šiem apstākļiem, kā arī ņemot vērā atbildētāja veselības stāvokli, to, ka nepieciešami līdzekļi medikamentu iegādei, ir pamats noteikt, ka minēto saistību izpildei uz gadu (līdz 2014.gada decembrim) tiek noteikta konkrēta maksājamā summa Ls 20. Pēc minēta termiņa maksājamo summu iespējams palielināt, pusēm vienojoties vai piedzīt likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tādējādi, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva Ls 101,06 (Ls 392,04 + Ls 164,08 + Ls 117,61 = Ls 673,73x 15% = Ls 101,06) apmērā (lietas 8.,9. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 apmērā (lietas 10. lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam un valsts akciju sabiedrības /Nosaukums A/ tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā kopā ir Ls 7,44. Tā kā prasītājs ir samaksājis minētos izdevumus Ls 3,30 apmērā, tad, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, pārējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 4,14 apmērā piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, (..) un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Minēto izdevumu samaksas dokumenti iesniedzami Liepājas tiesā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 10., 93., 97., 193., 194., 204.^{1} pantu, 250.^{25} pantu, tiesa

nosprieda

SIA „Aizdevums. LV" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. A/** par labu **SIA „Aizdevums.LV,** reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, galveno parādu **Ls 392,04** (trīs simtus deviņdesmit divus latus 4 santīmus), procentus par aizdevuma lietošanu par periodu no 2008.gada 28.oktobra līdz 2011.gada 28.septembrim **Ls 164,08** (vienu simtu sešdesmit četrus latus 8 santīmus), līgumsodu **Ls 117,61** (vienu simtu septiņpadsmit latus 61 santīmu) un tiesas izdevumus **Ls 104,36** (vienu simtu četrus latus 36 santīmus).

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda Ls 274,43 piedziņu no /pers. A/.

Atzīt SIA „Aizdevums.LV" tiesības saņemt 6%(sešus procentus) gadā no nesamaksātā pamatparāda summas (Ls 392,04) par laiku līdz sprieduma izpildei, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot parāda summu.

Noteikt, ka ar Liepājas tiesas 2013.gada 30.oktobra spriedumu piedzītais parāds par labu SIA „Aizdevums. LV" atbildētājam /pers. A/ jāmaksā ik mēnesi Ls 20 (divdesmit latu) apmērā, sākot no 2013.gada decembra līdz saistības dzēšanai pēc Liepājas tiesas

2011.gada 20.decembra sprieduma par labu AS /Nosaukums A/.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā kancelejas izdevumus Ls 4,14 (četrus latus 14 santīmus).

Noteikt /pers. A/termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts labā veicamo maksājumu samaksu un pierādījumu iesniegšanai Liepājas tiesā par sprieduma labprātīgu izpildi.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Liepājas tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) I. Pelnēna